

FELNŐTTKÉPZÉSI SZAKMAI PROGRAMKÖVETELMÉNY

1. a) A SZAKMAI PROGRAMKÖVETELMÉNY MEGNEVEZÉSE

Elemi rehabilitációs koordinátor a látássérülés területén

b) SZAKMAI VÉGZETTSÉG MEGNEVEZÉSE

Elemi rehabilitációs koordinátor a látássérülés területén

Szakmai programkövetelmény azonosító száma:	SzPk-00235-18-02 6 02 4
Szakmai programkövetelmény érvényessége	2018-12-13

2. A SZAKMAI VÉGZETTSÉGGEL MEGSZEREZHETŐ KOMPETENCIÁKKAL

új, önálló tevékenység, munkaterületi feladat végezhető el

3. A SZAKMAI PROGRAMKÖVETELMÉNY MODULRENDSZERŰ

igen

programkövetelmény modul azonosító száma	modul megnevezése
SzPk-00235-18-02 6 02 4 /M-01	Gyógypedagógiai alapismeretek
SzPk-00235-18-02 6 02 4 /M-02	Látássérült személyek elemi rehabilitációs alapismeretei
SzPk-00235-18-02 6 02 4 /M-03	Látássérült személyek segítésének alaptechnikái
SzPk-00235-18-02 6 02 4 /M-04	Az elemi rehabilitációs koordinátori munka

4. AZ OKJ-BAN SZEREPLŐ AZON SZAKMACSOPORT, AMELYBE A PROGRAMKÖVETELMÉNY BESOROLHATÓ

2 - Szociális szolgáltatások

5. AZ EKKR-HEZ KAPCSOLÓDÓ MAGYAR KÉPESÍTÉSI KERETRENDSZER SZERINTI SZINTJÉNEK MEGHATÁROZÁSÁRA ÉS BESOROLÁSÁRA VONATKOZÓ MEGJELÖLÉSE

6 - szint

6. A SZAKMAI VÉGZETTSÉG JELLEGÉTŐL FÜGGŐEN A KÉPZÉS MEGKEZDÉSÉHEZ SZÜKSÉGES BEMENETI FELTÉTELEK

Iskolai előképzettség

felsőfokú végzettség

Szakmai előképzettség

szakirányú felsőfokú végzettség(ek), éspedig

a felsorolt végzettségek valamelyike: gyógypedagógus, szociális munkás, szociálpedagógus, szociálpolitikus, szociológus, fejlesztő pedagógus, diplomás ápoló, pszichológus, andragógus, tanító, nevelőtanár, hittanár, konduktor, mozgásterapeuta, gyógytornász, mentálhigiénás szakember, egyéb, nevelést, oktatást végző intézmény pedagógus munkakör betöltéséhez megfelelő szakképzettségek

Egészségügyi alkalmassági követelmények

nem szükséges

Előírt gyakorlati idő

nem szükséges

Egyéb feltételek

nem szükséges

7. A SZAKMAI VÉGZETTSÉGGEL ELLÁTHATÓ LEGJELLEMZŐBB TEVÉKENYSÉG, VAGY MUNKATERÜLET RÖVID LEÍRÁSA

Az elemi rehabilitációs koordinátor a látássérült személy számára megfelelő szolgáltatási elemet ajánl a szolgáltatási igényfelmérés keretében. Koordinálja, végigkíséri a látássérült személyt az elemi rehabilitációs szolgáltatás folyamatában, illetve szükség esetén más kapcsolódó szolgáltatásokat ajánl számára. Naprakészen vezeti az elemi rehabilitáció dokumentációját. Információt nyújt a látássérült specifikus akadálymentesítési technikákról.

8. A SZAKMAI VÉGZETTSÉGGEL BETÖLTHETŐ MUNKAKÖR MEGNEVEZÉSE ÉS BESOROLÁSA

FEOR főcsoport megnevezése	FEOR száma	Foglalkozás megnevezése	A szakmai végzettséggel legjellemzőbben ellátható tevékenység, munkaterület
2. Felsőfokú képzettség önálló alkalmazását igénylő foglalkozások	2312	Szociális munkás és tanácsadó	Elemi rehabilitációs koordinátor a látássérülés területén

9. A SZAKMAI VÉGZETTSÉG MEGSZERZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES KÉPZÉS KÉPZÉSI FORMÁTÓL FÜGGŐ MINIMÁLIS ÉS MAXIMÁLIS ÖSSZÓRASZÁMA, ÉS AZ ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI IDŐ ARÁNYA

A képzés "Egyéni felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

A képzés "Csoportos felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Igen

Csoportos felkészítés	Minimum	Maximum
A képzés összóraszám	140	170
Elméleti képzés idő aránya (%)	68	
Gyakorlati képzés idő aránya (%)	32	

A képzés "Távoktatás" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

10. A TERVEZETT KÉPZÉS MUNKAERŐ-PIACI RELEVÁNCIÁJA

Az Elemi rehabilitációs koordinátor a látássérülés területén, mint önálló foglalkozás még nem létezik Magyarországon. Az elemi rehabilitációs szolgáltatás azonban 1978 óta működik. A szakemberek képzésének problémáját és a megfelelően körülhatárolt munkakörök kialakulását elsősorban a hiányzó jogszabályi alap okozza. Az elmúlt 40 éves tapasztalat során kialakultak az egyes munkakörök, amelyek az elemi rehabilitációs szolgáltatás elemeit fedik le, azonban munkakörökre specializált képzés nincs még. Az 1653/2015. (IX. 14.) Korm. határozat az Országos Fogyatékosügy Program végrehajtásának 2015–2018. évekre vonatkozó Intézkedési Terv 6.6.-os pontja szerint "elő kell készíteni a látássérült személyek elemi rehabilitációjának szakmai tartalmát szabályozó jogszabály tervezetét, valamint meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy az elemi rehabilitációs szolgáltatás a jövőben valamennyi fogyatékosági csoport számára elérhető legyen". Ennek köszönhetően 2016 júliusában törvényi előkészítő szakmai egyeztetések indultak el, amelynek keretében rögzítésre kerültek a szolgáltatás keretei, munkakörei. Így az elemi rehabilitációs szolgáltatás szakemberhiánnyal küzd és a szolgáltatás alapműködését veszélyezteti. A moduláris képzésnek köszönhetően lehetővé válik az egyes munkakörökre is a szakemberek képzése, ezen végzettségek a készülő jogszabályi koncepcióban is rögzítésre kerülnek. Így egy, már működő szolgáltatásnak adhatunk egységes és magas színvonalon kiképzett szakembereket.

11. A SZAKMAI VÉGZETTSÉG MEGSZERZÉSÉT IGAZOLÓ DOKUMENTUM KIADÁSÁNAK FELTÉTELEI

1. a képzés felnőttképzési szerződésben megjelölt óraszámának hetven százalékán való részvétel, és
2. a szakmai záró beszámoló sikeres teljesítése

3.1. PROGRAMKÖVETELMÉNY MODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA

A programkövetelmény modul azonosító száma	SzPk-00235-18-02 6 02 4 /M-01
A programkövetelmény modul megnevezése	Gyógypedagógiai alapismeretek

3.1.1. A KÉPZÉS KÉPZÉSI FORMÁTÓL FÜGGŐ MINIMÁLIS ÉS MAXIMÁLIS ÓRASZÁMA, ÉS AZ ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI IDŐ ARÁNYA

A modul "Egyéni felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

A modul "Csoportos felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Igen

Csoportos felkészítés	Minimum	Maximum
A képzés óraszám	20	25
Elméleti képzés idő aránya (%)	90	
Gyakorlati képzés idő aránya (%)	10	

A modul "Távoktatás" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

3.1.2. SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK LEÍRÁSA

A legjellemzőbb tevékenység vagy munkaterület ellátásához szükséges szakmai kompetenciákat leíró szakmai ismeretek, készségek és személyes kompetenciák, társas kompetenciák és módszerkompetenciák tanulási eredmények szerinti leírása

Tudás	Képesség	Attitűd	Felelősség, autonómia
Ismeri a fogyatékoság definícióját, történeti háttérét, annak változását és tisztában van az egyes fogyatékosági területekkel.	Meg tudja különböztetni a különböző fogyatékosági csoportokba tartozó személyeket.	Elhivatott a fogyatékoságügy iránt.	
Ismeri az érzékszervi sérülések definícióit, jellemzőit, leggyakrabban előforduló okait.	Felismeri az érzékszervi sérülést a hozzá forduló kliensnél.	Vállalja és hitelesen képviseli a szakmája társadalmi szerepét.	Önállóan és felelősségteljesen azonosítja az érzékszervi sérülést, és szükség esetén tovább irányítja a klienst a megfelelő szakemberhez.
Ismeri a mozgássérülés definícióit, jellemzőit és leggyakrabban előforduló okait.	Képes azonosítani a mozgássérülést a hozzá forduló kliensnél.	Nyitott a mozgássérült személyekkel kapcsolatos új eredmények iránt, törekszik azok megismerésére.	Önállóan és felelősségteljesen azonosítja a mozgássérülést, szükség esetén tovább irányítja a klienst a megfelelő szakemberhez.

Ismeri az intellektuális képességzavar definícióit, jellemzőit, leggyakrabban előforduló okait.	Képes felismerni az intellektuális képességzavart.	Az intellektuális képességzavarral kapcsolatos ismeretei folyamatos bővítésére törekszik.	Intellektuális képességzavar gyanúja esetén tovább irányítja a klienst a megfelelő szakemberhez.
Ismeri az autizmus spektrumzavar definícióit, jellemzőit.	Felismeri az autizmus spektrumzavar tüneteit.	Nyitott az autizmus spektrumzavarral kapcsolatos ismeretei bővítésére.	Autizmus spektrumzavar gyanúja esetén tovább irányítja a klienst a területtel érintett szakemberekhez.
Tisztában van a hazai látássérült populáció demográfiai jellemzőivel, speciális élethelyzetével.	Felismeri és figyelembe veszi a tanácsadás során a látássérülésből adódó speciális élethelyzetet.	A látássérült személy igényeinek, élethelyzetének minél teljesebb körű megismerésére törekszik.	Önállóan és felelősségteljesen azonosítja a látássérült személy igényeit, élethelyzetét.
Ismeri a közoktatás rendszerét, különös tekintettel a látássérült specifikus gyógypedagógiai ellátására.	Azonosítja, felismeri a kapcsolódási pontokat a közoktatási rendszer és a saját szolgáltatása között.	Fontosnak tartja, hogy a látássérült személy a számára leginkább megfelelő gyógypedagógiai ellátásban részesüljön.	Önállóan, felelősségteljesen azonosítja a kapcsolódási pontokat a közoktatási rendszer és a saját szolgáltatása között.

A képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt áll

Nem

3.2. PROGRAMKÖVETELMÉNY MODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA

A programkövetelmény modul azonosító száma	SzPk-00235-18-02 6 02 4 /M-02
A programkövetelmény modul megnevezése	Látássérült személyek elemi rehabilitációs alapismeretei

3.2.1. A KÉPZÉS KÉPZÉSI FORMÁTÓL FÜGGŐ MINIMÁLIS ÉS MAXIMÁLIS ÓRASZÁMA, ÉS AZ ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI IDŐ ARÁNYA

A modul "Egyéni felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

A modul "Csoportos felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Igen

Csoportos felkészítés	Minimum	Maximum
A képzés óraszám	45	55
Elméleti képzés idő aránya (%)	90	
Gyakorlati képzés idő aránya (%)	10	

A modul "Távoktatás" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

3.2.2. SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK LEÍRÁSA

A legjellemzőbb tevékenység vagy munkaterület ellátásához szükséges szakmai kompetenciákat leíró szakmai ismeretek, készségek és személyes kompetenciák, társas kompetenciák és módszerkompetenciák tanulási eredmények szerinti leírása

Tudás	Képesség	Attitűd	Felelősség, autonómia
Ismeri az elemi rehabilitáció kialakulásának folyamatát hazánkban és külföldön egyaránt.	Alkalmazza a mindennapi munkája során az elemi rehabilitációs ismereteit.	Nyitott és fogékony az elemi rehabilitáció külföldi szolgáltatásmintáinak megismerésére.	
Ismeri a komplex rehabilitáció fogalmát, folyamatát, területeit, az egyes területek egymáshoz való kapcsolódását és az elemi rehabilitáció helyét a rendszerben.	Felismeri a rehabilitáció egyes területei közötti kapcsolódási pontokat.	Együttműködésre törekszik a komplex rehabilitációban érintett személyekkel.	Betartja szakterülete kompetenciahatárait az elemi rehabilitációs tanácsadás során.
Részletesen ismeri az elemi rehabilitációs szolgáltatás formáit, folyamatát, elemeit és az igényfelmérés technikáit.	Beazonosítja a kliens szükségleteinek leginkább megfelelő rehabilitációs szolgáltatási formát.	A kliens élethelyzetének, önellátási képességének minél teljesebb megismerésére törekszik.	Szakmai teammel szoros együttműködésben felelősségteljesen ajánl szolgáltatást a kliensnek.
Tisztában van az aktuális elemi rehabilitációs ellátórendszerrel.	A kliens szükségleteinek megfelelő szolgáltatási formát ajánl.	Szem előtt tartja a kliens igényeit a külsős szolgáltatók ajánlásakor.	Önállóan és felelősségteljesen javasol szolgáltatót a kliensnek.

Részletesen ismeri az elemi rehabilitáció dokumentációs rendszerét.	Szakszerűen vezeti az elemi rehabilitációhoz kapcsolódó dokumentumokat, nyomon követi a klienst a szolgáltatási folyamatban.	Az elemi rehabilitációhoz kapcsolódó dokumentumok pontos, precíz vezetésére törekszik.	Önállóan, felelősségteljesen vezeti az elemi rehabilitáció dokumentációját, betartja és betartatja kollégáival a szolgáltatás dokumentációjának vezetésére vonatkozó szabályokat.
Ismeri a látássérülés definícióit, típusait, kialakulásának okait és tüneteit.	Képes beazonosítani a látássérülés típusát a hozzá forduló személyeknél.	Folyamatos önképzésre törekszik.	Önállóan beazonosítja a látássérülés típusát.
Részletesen ismeri a látószerv felépítését, latin megnevezéseit, a látás folyamatát.	Meg tudja ítélni a hozzá forduló kliens szolgáltatásra való jogosultságát.	Törekszik a látássérüléssel kapcsolatos ismeretei bővítésére.	Önállóan és felelősségteljesen állapítja meg a hozzá forduló kliens elemi rehabilitációs szolgáltatásra való jogosultságát.
Ismeri a leggyakrabban előforduló szembetegségeket, azok kezelési módjait és latin megnevezéseit.	Értelmezni tudja a hozzá forduló kliens szemészeti leletét a szolgáltatásra való jogosultság megállapítása érdekében.	Felelősséget érez a látássérült személy szolgáltatásra való jogosultságának pontos megállapítása iránt.	Önállóan és felelősségteljesen értelmezi a hozzá forduló kliens szemészeti leletét.
Ismeri a látási funkciók optikai alapjait, az optikai rehabilitáció lehetőségeit, eszközeit.	Kiválasztja és alkalmazza a látássérült személy szembetegségéhez leginkább igazodó segítségnyújtási technikát.	Nyitott az optikai rehabilitáció új eszközeinek megismerése iránt.	Együttműködik más szakterületek képviselőivel a látássérült személy szembetegségéhez leginkább igazodó segítségnyújtási technikák kiválasztásában.

A képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt áll

Nem

3.3. PROGRAMKÖVETELMÉNY MODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA

A programkövetelmény modul azonosító száma	SzPk-00235-18-02 6 02 4 /M-03
A programkövetelmény modul megnevezése	Látássérült személyek segítésének alaptechnikái

3.3.1. A KÉPZÉS KÉPZÉSI FORMÁTÓL FÜGGŐ MINIMÁLIS ÉS MAXIMÁLIS ÓRASZÁMA, ÉS AZ ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI IDŐ ARÁNYA

A modul "Egyéni felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

A modul "Csoportos felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Igen

Csoportos felkészítés	Minimum	Maximum
A képzés óraszám	15	20
Elméleti képzés idő aránya (%)	5	
Gyakorlati képzés idő aránya (%)	95	

A modul "Távoktatás" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

3.3.2. SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK LEÍRÁSA

A legjellemzőbb tevékenység vagy munkaterület ellátásához szükséges szakmai kompetenciákat leíró szakmai ismeretek, készségek és személyes kompetenciák, társas kompetenciák és módszerkompetenciák tanulási eredmények szerinti leírása

Tudás	Képesség	Attitűd	Felelősség, autonómia
Ismeri a látássérült személy helyes kísérésének technikáit.	Képes biztonsággal kísérni a látássérült személyt a szolgáltatás során.	Magára nézve kötelezőnek tekinti a látássérült személy helyes kísérésére vonatkozó szabályok betartását.	Betartja és betartatja a látássérült személy helyes kísérésének technikáit.
Ismeri a látássérült személy aláírási módjait, technikáit, eszközeit.	Aláírja a látássérült személlyel a szükséges dokumentumokat.	A kliens állapotának megfelelő technika kiválasztására, alkalmazására törekszik.	Felelősségteljesen segíti a klienst a szolgáltatás folyamatában.
Ismeri a leggyakrabban használt látássérült specifikus segédeszközöket és azok használatát.	Felvilágosítást ad a kliensnek megfelelő látássérült specifikus segédeszközökkel kapcsolatban.	Nyitott új látássérült specifikus segédeszközök használatának megismerésére.	A saját kompetenciahatárait felismeri és betartja a segédeszközök ajánlásakor.
Tisztában van a látássérült személyekkel való kommunikáció lehetőségeivel.	Tájékoztatja a hozzá forduló klienst a kommunikációs lehetőségeiről.	Nyitott a látássérült személyek új kommunikációs eszközeinek megismerésre.	A saját kompetenciahatárait felismeri és betartja a kommunikációs lehetőségek ajánlásakor.

A képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt áll

Nem

3.4. PROGRAMKÖVETELMÉNY MODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA

A programkövetelmény modul azonosító száma	SzPk-00235-18-02 6 02 4 /M-04
A programkövetelmény modul megnevezése	Az elemi rehabilitációs koordinátori munka

3.4.1. A KÉPZÉS KÉPZÉSI FORMÁTÓL FÜGGŐ MINIMÁLIS ÉS MAXIMÁLIS ÓRASZÁMA, ÉS AZ ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI IDŐ ARÁNYA

A modul "Egyéni felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

A modul "Csoportos felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Igen

Csoportos felkészítés	Minimum	Maximum
A képzés óraszám	60	70
Elméleti képzés idő aránya (%)	60	
Gyakorlati képzés idő aránya (%)	40	

A modul "Távoktatás" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

3.4.2. SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK LEÍRÁSA

A legjellemzőbb tevékenység vagy munkaterület ellátásához szükséges szakmai kompetenciákat leíró szakmai ismeretek, készségek és személyes kompetenciák, társas kompetenciák és módszerkompetenciák tanulási eredmények szerinti leírása

Tudás	Képesség	Attitűd	Felelősség, autonómia
Alapvető ismeretekkel rendelkezik a segítő kapcsolatról, technikákról.	Alkalmazza a segítő technikákat a munkája során.	Törekszik figyelembe venni a kliens igényeit a tanácsadás során.	Önállóan és felelősségteljesen alkalmazza a segítő technikákat.
Ismeri a szociális ellátórendszer felépítését, intézményrendszerét és törvényi hátterét.	Képes eligazodni a szociális ellátórendszerben, szükség esetén továbbírítja a klienst a megfelelő szolgáltatóhoz.		Betartja a kompetenciahatárait a szolgáltatás ajánlása során.
Ismeri a fogyatékos emberek számára megállapítható pénzbeli és természetbeni juttatásokat.	Felvilágosítást nyújt a látássérült személy számára igénybe vehető pénzbeli és természetbeni juttatásokról, azok igénybevételnek módjáról.	Az ellátásokra vonatkozó jogszabályok folyamatos nyomon követésére törekszik.	Önállóan választja ki a kliens számára megfelelő szociális ellátási formát.

Ismeri a fogyatékos személyek számára nyújtott szolgáltatásokat, különös tekintettel az érdekvédelmi szervezetekre.	Felvilágosítást ad a látássérült személy számára igénybe vehető egyéb szolgáltatásokról.	Együttműködésre törekszik a társterületek képviselőivel a szolgáltatások ajánlása során.	Önállóan tájékoztatja a látássérült személyt az igénybe vehető egyéb szolgáltatásokról.
Ismeri a fogyatékos személyekkel kapcsolatos alapvető jogszabályokat, a látássérültek alapvető jogait, kötelezettségeit.	A tanácsadás során tájékoztatást ad a látássérült személy számára az alapvető jogairól.	A szolgáltatáshoz kapcsolódó jogszabályi előírások maradéktalan betartására törekszik.	Önállóan, felelősségteljesen tájékoztatja a látássérült személyeket a jogaikról, kötelezettségeiről.
Ismeri a látássérülés alapvető pszichológiai vonatkozásait (gyászfolyamat, megküzdési stratégiák stb.).	A szolgáltatás során felhívja a figyelmet a pszichológiai tanácsadás szerepére, fontosságára.	Empatikus, elfogadó a látássérült személlyel, az involváció elkerülésére törekszik.	Betartja a szakterületére vonatkozó kompetenciahatárokat, szükség esetén szakemberhez irányítja a hozzá fordulókat.
Ismeri az alapvető konfliktus kezelési, kommunikációs technikákat.	Szakszerűen alkalmazza a konfliktuskezelési technikákat a tanácsadás során.	Asszertív kommunikációra, kompromisszumra törekszik a munkája során.	Felelősségteljesen, kompetenciahatárait betartva kommunikál a klienssel.
Rálátása van a krízis intervenciók technikákra.	Felismeri a krízist és szükség esetén tovább irányítja a klienst a megfelelő szakemberhez.	Empatikusan viselkedik a klienssel, törekszik az involváció elkerülésére.	Felelősségteljesen, kompetenciahatárait betartva jár el krízis esetén.
Ismeri a foglalkozási rehabilitációval kapcsolatos fogalmakat, a foglalkozási rehabilitáció folyamatát, a látássérült specifikus foglalkoztatás lehetőségeit.	Felvilágosítást ad a kliensnek a foglalkozási rehabilitációval kapcsolatban.	Együttműködésre törekszik a foglalkozási rehabilitációs szolgáltatókkal.	Önállóan képes felvilágosítást adni a kliensnek a foglalkozási rehabilitációval kapcsolatban.

A képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt áll

Nem